

Sodhan Devi, etc. v. Deputy Chief Settlement Commissioner, etc.
(Shamsher Bahadur, J.)

ਸਿਵਲ ਕੁਰਟਲ

ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਬਹਾਦਰ, ਜੇ

ਸੇਪਨ ਦੇਵੀ ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਪਟੀਸ਼ਨਰਜ਼

ਬਨਾਮ

ਡਿਪਟੀ ਚੀਫ਼ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਅਤੇ ਹੋਰ, -

ਉੱਤਰਦਾਤਾ

1963 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਨੰ. 2408

1 ਦਸੰਬਰ 1967 ਈ.

ਪੰਜਾਬ ਟੈਨੈਸੀ ਐਕਟ (1887 ਦਾ XVI)- ਐੱਸ. 53—ਐਡਮਿਨਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਆਫ ਇਵੈਕੂਈ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਐਕਟ (1950 ਦਾ XXXI)- ਐੱਸ. 4 ਅਤੇ 18— ਕਿੱਤਾਮੁਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਨਿਗਰਾਨ ਵਿਚ ਨਿਵਾਸ-ਮਾਲਕ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦ ਦਾ ਤਰਜੀਹੀ ਅਧਿਕਾਰ — ਭਾਵੇਂ ਖੋਹ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇ — ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ (ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਤੇ ਮੁੜ ਵਸੋਬਾ) ਐਕਟ (1954 ਦਾ XLI V) — ਐੱਸ. 12 — ਪੰਜਾਬ ਆਕੂਪੈਂਸੀ ਟੈਨੈਂਟਸ (ਵੇਸਟਿੰਗ) ਮਲਕੀਅਤ ਅਧਿਕਾਰ) ਐਕਟ (1953 ਦਾ VIII ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ 1958 ਦੇ XXXI ਦੁਆਰਾ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ) - ਐੱਸ. 3 ਅਤੇ 9 - ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਅਲਾਟ ਕੀਤੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ - ਅਲਾਟੀ - ਕੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਮਲਕੀਅਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਇਵੈਕੂਈ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਐਕਟ, 1950 ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਸਟਡੀ ਵਿੱਚ ਕਬਜ਼ਾ ਜਮ੍ਹਾਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਸੰਭਾਵਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖਰੀਦ ਦੇ ਤਰਜੀਹੀ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਖੋਹ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਪੰਜਾਬ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 53 ਅਧੀਨ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਮਾਲਕ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਡਿਸਪਲੇਸਡ ਪਰਸਨਜ਼ (ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਤੇ ਮੁੜ ਵਸੋਬਾ) ਐਕਟ, 1954, ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ (ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਤੇ ਮੁੜ ਵਸੋਬਾ) ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 12 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਅਧੀਨ, ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ "ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਨਿਕਾਸੀ ਸੰਪੱਤੀ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਿਕਾਸੀ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ, ਸਿਰਲੇਖ ਅਤੇ ਹਿੱਤ ਉਸ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਅਤੇ ਉਸ ਮਿਤੀ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਤੋਂ ਜਿਸ ਨੂੰ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਨਿਕਾਸੀ ਸੰਪੱਤੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੇਂਦਰੀ ਕੋਲ ਹੋਵੇਗੀ। ਸਰਕਾਰ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੋਝ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹੈ।" ਇੱਕ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਨਿਗਰਾਨ, ਜੋ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਨੁਮਾਇੰਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ ਕਬਜ਼ੇ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਪੂਰਾ ਮਾਲਕ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਖਾਲੀ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਸੀ। ਇਹ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਸੰਪੱਤੀ ਉਸ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਬੋਝਾਂ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਨਿਗਰਾਨ ਨੂੰ ਤਬਾਦਲੇ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਅਧਿਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਕਬਜ਼ੇ ਵਾਲੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਵਿੱਚ ਨਿਯਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਆਕੂਪੈਂਸੀ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਦੀ ਧਾਰਾ 3

(ਵੈਸਟਿੰਗ ਆਫ ਪ੍ਰੋਪ੍ਰਾਈਟਰੀ ਰਾਈਟਸ) ਐਕਟ, 1952, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 9 ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ 31, 1958 ਦੁਆਰਾ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਧਾਰਾ 9 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੀ ਧਾਰਾ (ਏ) ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਇਸ ਤੋਂ ਸੁਤੰਤਰ ਹਨ ਕਿ ਕੀ ਹੈ। ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ (ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਤੇ ਮੁੜ ਵਸੋਬਾ) ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਮੀਨ ਅਲਾਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਵੈਸਟਿੰਗ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵੀ। ਇਹ ਅਕਲਮੰਦ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 9 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਤੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੋਵਾਂ

ਨੂੰ ਇੱਕ ਗੈਰ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜੋੜਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਪਰ 1958 ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ 31 ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੋਧ ਲਈ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਅਤੇ ਕਾਰਨ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਜਿਸ ਨੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਅਲਾਟੀਆਂ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦੇਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ। ਆਬਜੈਕਟ ਕਲੇਜ਼ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਉਪਬੰਧ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਕਾਰਨਾਂ 'ਤੇ ਠੀਕ ਹੋਣ ਦਾ ਹੱਕ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਦੀ ਧਾਰਾ (i) ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਲਾਟੀਆਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ ਮਲਕੀਅਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ।

ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226 ਅਤੇ 227 ਦੇ ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨ, ਸ੍ਰੀ ਪਰਸੋਤਮ ਸਰੂਪ, ਡਿਪਟੀ ਚੀਫ਼ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ 17 ਦਸੰਬਰ, 1963 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਸਰਟੀਓਰੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੀ ਰਿੱਟ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਢੁਕਵੀਂ ਰਿੱਟ, ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਦਿੱਲੀ, ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਜਲੰਧਰ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ 17 ਜੁਲਾਈ, 1963 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਅਤੇ ਜਿਸਦੇ ਤਹਿਤ ਪਲਾਟ ਨੰਬਰ 339/1, ਜੋ ਕਿ ਜਲੰਦੂਰ ਟਾਊਨ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਹੈ, ਨੂੰ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 3 ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਲਈ ਬੀ.ਐੱਸ.ਡਬਲਯੂ.ਐਸਐਸ, ਇੱਕ ਡੀਵੇਕੇਟ।

ਜੀ ਓਪਲ ਸਿੰਘ, ਜੀ ਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਡਵੇਕੇਟ -ਜੀ ਐਨਰਲ (ਪੀ ਅਨਜਬ) ਆਰ.ਐੱਮ. ਅਜੀਤੀਆ ਅਤੇ ਕੇ.ਐੱਲ.ਕੇ.ਅਪੂਰ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਵਕੀਲ।

ਆਰਡਰ ਕਰੋ

ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਬਹਾਦੁਰ, ਜੇ.— ਸਰਟੀਓਰੀ ਦੀ ਰਿੱਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਵਿਵਾਦ ਕੁਝ ਮਹੱਤਵ ਦਾ ਸਵਾਲ ਖੜ੍ਹਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਕੋਈ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਸੋਧਨ ਦੇਵੀ ਅਤੇ ਉਸਦਾ ਪੁੱਤਰ, ਹਰੀ ਨਾਥ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ, ਜੋ ਹੁਣ ਮਰ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਜਲੰਦੂਰ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ 20 ਕਨਾਲਾਂ ਅਤੇ 9 ਮਰਲੇ ਦੀ ਸ਼ਹਿਰੀ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਹਨ। ਵੱਡੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੁਸਲਿਮ ਨਿਕਾਸੀ ਇਸ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਸਨ। ਇਹ ਕਬਜ਼ੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਾਲੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਦੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਚਲੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਕਸਟੋਡੀਅਨ, ਵਿੱਚ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪੁਰਾਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਹਨ।

1956 ਵਿੱਚ, ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ ਕਬਜ਼ੇ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ ਜੋ ਇਸਦੇ ਮਾਲਕ ਵੀ ਸਨ। ਦੋਵੇਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ

Sodhan Devi, etc. v. Deputy Chief Settlement Commissioner, etc.
 3^ sn (S&her Bafiadur,

..ਆਪਣੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਖੇਤੀ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਸਨ; ਸੋਧਨ ਦੇਵੀ, ਮਿੱਟੀ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ, ਵਿਧਵਾ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ, ਅਤੇ ਉਸਦਾ ਪੁੱਤਰ ਹਰੀ ਨਾਥ, ਦੂਜਾ ■ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ, ਨੇਤਰਹੀਣ ਹੋਣ ਕਰਕੇ। ਭਾਗ ਸਿੰਘ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 3, ਪਹਿਲਾਂ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ, ਇੱਕ ਸਬ-ਪਟੇਦਾਰ ਵਜੋਂ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਤੀਜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ 1956 ਤੋਂ "ਰਾਬੀ, 1962 ਤੱਕ 12 ਕਨਾਈਆਂ ਸੁੱਕੀ 16 ਮਰਲੇ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਕਾਸ਼ਤ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਇਹ ਨਿਯਮ 34 ਦੇ ਤਹਿਤ 11 ਦਸੰਬਰ, 1962 ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਡਿਸਪਲੇਸਡ ਪਰਸਨਜ਼ (ਕੌਮ ਪੇਨਸ਼ਨ ਐਂਡ ਰੀਹੈਬਲੀਟੇਸ਼ਨ) ਰੂਲਜ਼, 1955 ਦਾ ਸੀ, ਜੋ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ: -

"34 ਸੀ. ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਵੀ ਜ਼ਮੀਨ ਜਿਸ 'ਤੇ ਇਹ ਅਧਿਆਇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਜ਼ਮੀਨ ਇੱਕ ਜਾਂ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਖਸਰਿਆਂ ਦੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਕੀਮਤ ਰੁਪਏ ਹੈ। 10,000 ਜਾਂ ਘੱਟ, ਜ਼ਮੀਨ ਪਟੇਦਾਰ ਨੂੰ ਅਲਾਟ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਇੱਕ ਸੋਧ ਦੁਆਰਾ ਮੁੱਲ ਦੀ ਰਕਮ ਨੂੰ 10,000 ਤੋਂ ਵਧਾ ਕੇ ਰੁਪਏ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। 15,000 ਤੀਜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ, ਜਿਸ ਨੂੰ 11 ਦਸੰਬਰ, 1962 ਦੇ ਅਨੁਬੰਧ ਆਰ. 1 ਵਿੱਚ ਉਜਾੜਿਆ ਵਿਅਕਤੀ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਨੂੰ ਇਸ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚੋਂ 12 ਕਨਾਈਆਂ ਅਤੇ 16 ਮਰਲੇ ਰੁਪਏ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 3,840, ਜੋ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਮੁੱਲ ਸੀ।

ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਤੀਜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਵਿਰੁੱਧ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ, ਪਰ 4 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1963 ਨੂੰ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਅਫਸਰ, ਜਲੰਦੂਰ ਦੁਆਰਾ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ (ਅੰਕੜਾ ਬੀ) ਸੋਧਨ ਦੇਵੀ ਦੁਆਰਾ ਤਰਜੀਹੀ ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਅਸਫਲ ਰਹੀ ਸੀ, ਇਸ ਨੂੰ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ (ਅਨੈਕਸਰ ਸੀ) ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਸੌਂਪੇ ਗਏ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਅਫਸਰ ਦੁਆਰਾ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਡਿਪਟੀ ਚੀਫ਼ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਹੋਰ ਰੀਵਿਜ਼ਨ ਪਟੀਸ਼ਨ, ਚੀਫ਼ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੀਆਂ ਸੌਂਪੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨਾਲ, ਸ਼੍ਰੀ ਪਰਸੋਤਮ ਸਰੂਪ ਦੁਆਰਾ 17 ਦਸੰਬਰ, 1962 ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ (ਅਨੈਕਸਚਰ ਡੀ)।

ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੰਜਾਬ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 53 ਅਧੀਨ ਖਰੀਦ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਤਰਜੀਹੀ ਅਧਿਕਾਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਇਹ ਨੁਕਤਾ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ:-

"53. (1) ਸੈਕਸ਼ਨ 5 ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿੱਤੇ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਰੱਖਣ ਵਾਲਾ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਇਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦੱਸੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ, ¹ ਵਿਕਰੀ, ਤੋਹਫੇ ਜਾਂ ਗਿਰਵੀਨਾਮੇ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(2) ਜੇਕਰ ਉਹ ਵਿਕਰੀ, ਤੋਹਫੇ, ਮੌਰਗੇਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਰਤੀਆ ਵਿਕਰੀ ਜਾਂ ਲਾਭਕਾਰੀ ਗਿਰਵੀਨਾਮੇ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ

ਉਸ ਦੇ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਮਾਲ ਅਫ਼ਸਰ ਰਾਹੀਂ ਨੋਟਿਸ ਦੇਣ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਦਾ ਕਾਰਨ ਦਿਓ, and ਉਸ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਤਬਾਦਲੇ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰੇਗਾ ਜਿਸ ਦਿਨ ਨੋਟਿਸ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਬਾਕੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਉਹਨਾਂ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਮਕੈਨਿਕਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੇ ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਦੇ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ * ਸ਼੍ਰੀ ਵਾਸੂ ਦੁਆਰਾ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 53 ਦੇ ਉਪ-ਧਾਰਾਵਾਂ (1) ਅਤੇ (2) ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਪੰਜਾਬ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਐਕਟ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਇੱਕ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਮਲਕੀਅਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਭਾਗ ਸਿੱਖ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਸਨ ਜੋ ਕਿ ਕਾਸ਼ਤਕਾਰੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕਬਜ਼ਾਧਾਰੀ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨਾਲੋਂ ਬਿਹਤਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਡਿਪਟੀ ਚੀਫ਼ ਸੈਟਲਮੈਂਟ - ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ 17 ਦਸੰਬਰ, 1963 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੋਧ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 53 ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ * ਅਧਿਕਾਰ ਇਵੈਕੂਈ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਐਕਟ, 1950 ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ।, ਜਿਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ:

“4 (1) ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਸਮੇਂ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਕਾਰਨ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਸਾਧਨ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨਾਲ ਅਸੰਗਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਹੋਵੇਗਾ। ”

ਸ਼੍ਰੀ ਵਾਸੂ ਨੇ ਕਿਹਾ, ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਅਨੁਸਾਰ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਤਰਜੀਹੀ* ਅਧਿਕਾਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਐਡਮਿਨਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਆਫ ਇਵੈਕੂਈ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨਾਲ ਮੇਲ ਨਹੀਂ ਖਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਧਾਰਾ 4 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੰਭਾਵਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਹ ਅਧਿਕਾਰ ਖੋਹ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਮਾਲਕ ਦੇ ਕੋਲ ਹੈ। ਮੇਰੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਐਡਮਿਨਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਆਫ ਇਵੈਕੂਈ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ: -

“ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ ਖਾਲੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕਬਜ਼ੇ ਜਾਂ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕੁਝ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਾਂ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੇ ਨਿਕਾਸੀ ਬਣਨ 'ਤੇ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਤਾਂ ਕਿ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਨਿਗਰਾਨ ਵਿੱਚ ਨਿਯਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕੇ ਜਾਂ ਨਿਗਰਾਨ ਨੂੰ ਇਸ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਹਰਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕੇ

ਇਹ ਭਾਗ, ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਬਜ਼ੇ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ; ਨਿਗਰਾਨ ਵਿੱਚ ਵੀ ਨਿਵਾਸ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਹ ਸ਼੍ਰੀ ਕਪੂਰ ਦੁਆਰਾ, ਤੀਜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਕਿ ਐਡਮਿਨਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਆਫ ਇਵੈਕੂਈ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਪ੍ਰੋ ਵਿਜ਼ਨਜ਼ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਕਬਜ਼ੇ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਵਿਚ ਨਿਯਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ- ਨਿਗਰਾਨ.

ਬਾਅਦ ਦੇ ਕਨੂੰਨ, ਅਰਥਾਤ, ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ (ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਤੇ ਮੁੜ ਵਸੋਬਾ) ਐਕਟ, 1954 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਮੁੜ ਵਸੋਬੇ ਲਈ ਨਿਕਾਸੀ ਪ੍ਰੋਪਰਟੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ* ਕੋਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 12 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (2) ਅਧੀਨ, ਜਦੋਂ? ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇੱਕ

Sodhan Devi, etc.' v. Deputy Chief Settlement Commissioner, etc.
(Shamsher Bahadur, J.)

ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ "ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਨਿਕਾਸੀ ਸੰਪੱਤੀ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਿਕਾਸੀ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ, ਸਿਰਲੇਖ ਅਤੇ ਹਿੱਤ, ਉਸ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਅਤੇ ਉਸ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸ 'ਤੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਨਿਕਾਸੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਸੰਪੱਤੀ- ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸਾਰੇ 'ਜ਼ਹਿਮਾਂ' ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹੋਵੇਗੀ। ਇੱਕ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕਸਟੋਡੀਅਨ, ਜੋ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਹੈ, ਹੁਣ ਉਸ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਪੂਰਾ ਮਾਲਕ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਮੁਸਲਿਮ ਖਾਲੀ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਸੀ। ਇਹ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਸੰਪੱਤੀ ਉਸ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਬੋਝਾਂ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਨਿਗਰਾਨ ਨੂੰ ਤਬਾਦਲੇ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਅਧਿਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਕਬਜ਼ੇ ਵਾਲੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਵਿੱਚ ਨਿਯਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਸ਼੍ਰੀ ਵਾਸੂ ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਆਕੂਪੈਂਸੀ ਟੈਨੈਂਟਸ (ਵੈਸਟਿੰਗ ਆਫ ਪ੍ਰੋਪ੍ਰਾਈਟਰੀ ਰਾਈਟਸ) ਐਕਟ, 1952 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੈਸਟਿੰਗ ਐਕਟ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੇ ਮਲਕੀਅਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿੱਤਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ? ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੁਸਲਮਾਨ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਦਾ ਖੂਹ ਜੋ ਖਾਲੀ ਹੋ ਗਏ ਸਨ। ਧਾਰਾ 3 ਦੀ ਧਾਰਾ (ਏ) ਅਧੀਨ :-

ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਦੇ ਸਾਰੇ ਅਧਿਕਾਰ, ਸਿਰਲੇਖ ਅਤੇ ਵਿਆਜ (ਅਧਿਕਾਰਕ ਹਿੱਤ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ)ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰ, ਸਿਰਲੇਖ ਅਤੇ ਵਿਆਜ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਸਾਰੇ ਜ਼ਿੰਮੇ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਵਿੱਚ ਨਿਵਾਸ ਕਰਨਾ:"

ਹੁਣ, ਵੈਸਟਿੰਗ ਐਕਟ ਦੀ ਇਹ ਧਾਰਾ ਸੈਕਸ਼ਨ 9 ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਹੈ, ਜਿਸਨੂੰ 1958 ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ 31 ਦੁਆਰਾ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਹੈ: -

"9(1) ਇਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਇਵੈਕੂਈ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਨਿਕਾਸੀ ਜਾਇਦਾਦ ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।
1950 (1950 ਦਾ XXXI)।

- (2) ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਇਸ ਐਕਟ ਦਾ ਉਪਬੰਧ, ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਇਹਨਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ-

ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ (ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਤੇ ਮੁੜ ਵਸੋਬਾ) ਐਕਟ, 1954 (1954 ਦਾ 44) ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਕਿੱਤੇ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ; ਅਤੇ

r (ਅ) * * * * *

- (3) ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਅਤੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ , ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਨਿਯਤ ਮਿਤੀ, ਇਸ ਐਕਟ ਜਾਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਦੇ ਉਲਟ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ, ਫਰਮਾਨ ਜਾਂ ਹੁਕਮ:-

(i) ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਕਿੱਤੇ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ , ਜਿਸ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਹੈ; ਅਤੇ

(ii) * * * * *

ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 9 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੀ ਧਾਰਾ (ਏ) ਦੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਉਪਬੰਧਾਂ ਤੋਂ ਸੁਤੰਤਰ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਅਲਾਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ (ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਤੇ ਮੁੜ ਵਸੋਬਾ) ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ,

Sodhan Devi, etc.' v. Deputy Chief Settlement Commissioner, etc.
(Shamsher Bahadur, J.)

ਤਬਾਦਲੇ ਦੀ ਮਿਤੀ 11 ਦਸੰਬਰ, 1962 ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਵੇਸਟਿੰਗ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। (1) ਅਤੇ ਧਾਰਾ 9 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਨੂੰ ਬੇਰੋਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਪਰ 1958 ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ 31 ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੋਧ ਲਈ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਅਤੇ ਕਾਰਨ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਨਾਂ ਨੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਅਲਾਟੀਆਂ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦੇਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਆ। ਤੀਜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਵਾਂਗ। ਵਸਤੂ ਧਾਰਾ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ 'ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਉਪਬੰਧ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਕਾਰਨ ਨੂੰ ਵੇਖਣ ਅਤੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਦੀ ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਕਿ ਤੀਜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਇੱਕ 11 ਦਸੰਬਰ, 1962 ਨੂੰ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਅਫਸਰ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰ।

ਸ਼ੰਕਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਚੰਨਣ ਸਿੰਘ (ਮਹਿਤ ਸਿੰਘ, ਸੀ.ਜੇ.)

ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਜ਼ੋਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਅਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਰੈਜ਼, ਇੰਟੀਗਰਾ ਅਤੇ ਲਾਈਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਪਹਿਲੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਮੈਂ ਲਾਗਤਾਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਦੇਵਾਂਗਾ। .

ਕੇ.ਐਸ.ਕੇ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਗੁਲਜ਼ੋਬਾ

ਰੀਵੀਜ਼ਨਲ ਸਿਵਲ

ਮੇਹਰ ਸਿੰਘ ਸੀ.ਜੇ.

.1

ਸ਼ੰਕਰ ਸਿੰਘ - ਪਟੀਸ਼ਨਰ

∴ •

ਬਨਾਮ

>?

;

ਚੰਨਣ ਸਿੰਘ, -ਜਵਾਬਦਾਤਾ

1967 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰੀਵੀਜ਼ਨ ਨੰ. 31

15 ਦਸੰਬਰ 1967

ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰੀ-ਐਪਸਨ ਐਕਟ (1913 ਦਾ 1)- ਐੱਸ. 15 — ਜਾਬਤਾ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ (1908 ਦਾ ਐਕਟ V)- ਐੱਸ. 115 ਅਤੇ

Sodhan Devi, etc.' v. Deputy Chief Settlement Commissioner, etc.
(Shamsher Bahadur, J.)

ਆਰਡਰ 6 ਨਿਯਮ 17 — ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਪ੍ਰੀ-ਐਪਸ਼ਨ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ — ਵਿਕਰੇਤਾ ਨਾਲ ਸੰਪੱਤੀ ਸਬੰਧਾਂ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਮੁਕੱਦਮਾ - ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੰਗੇ ਗਏ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਸਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮੁਦਈ ਦੀ ਸੋਧ- ਕੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ- ਸੋਧ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਲਈ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੀ ਗਈ ਵਿਵੇਕ- ਕੀ ਸੰਸ਼ੋਧ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰੀ-ਐਪਸ਼ਨ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦਾ ਆਧਾਰ ਉਹ ਖਾਸ ਆਧਾਰ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਪ੍ਰੀ-ਐਪਸ਼ਨ ਦੇ ਤਰਜੀਹੀ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਮੁਦਈ ਦਾ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕਿ ਵਿਕਰੇਤਾ ਉਸ ਦਾ ਜਮਾਂਦਾਰ ਹੈ, ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰੀ-ਐਪਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1913 ਦੀ ਧਾਰਾ 15 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਜਮਾਂਦਰੂ ਸਬੰਧ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਪਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਖਾਸ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਰਿਸ਼ਤਾ ਪੂਰਵ-ਇੰਪਸ਼ਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਰਿਸ਼ਤੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 15 ਵਿੱਚ ਆਧਾਰ ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਖਾਸ ਰਿਸ਼ਤੇ ਨੂੰ ਮੁਦਈ ਵਿੱਚ ਬਿਆਨ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ, ਜੇਕਰ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਸੋਧ ਕੇ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਯਤਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਹਰਾਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਜੋ ਵਿਕਰੇਤਾ ਨੂੰ ਪੂਰਵ-ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਹਰਾਉਣ ਲਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਜਿਸ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।